



Az edző, mint sportdiplomata

Karger Kocsis László

2018. Március 6.

Viselkedési normák a hazai és a nemzetközi sportéletben



Milyen kötelmek között élünk?

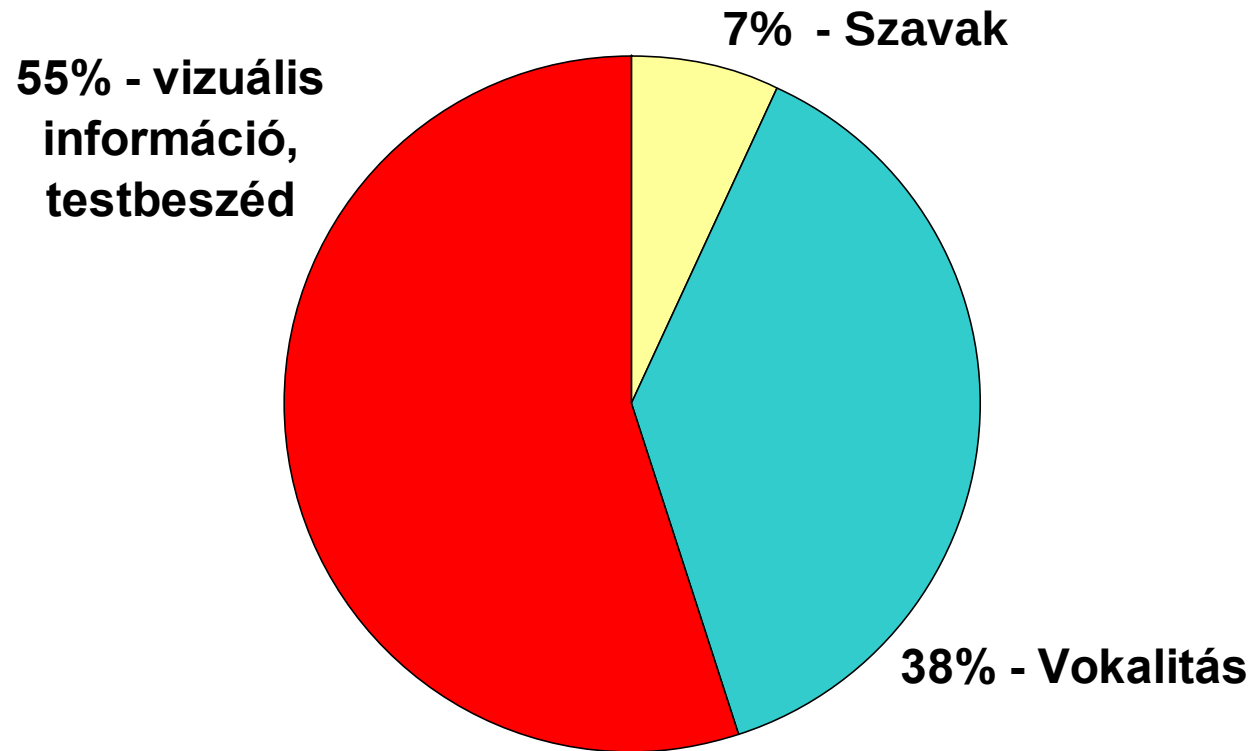
1. JOG: a társadalom mindennapi zavartalan működéséhez szükséges.
2. ERKÖLCS: magat. + viselk. normák, amelyek a társ. szempontjából nem létfontosságúak; egyén napi kapcsolattartásához szükséges.
3. ILLEM: társ. érintkezési szabályok, amelyet emberek alapelvek szerint elvárnak; nem tartozik sem a jog, sem az erkölcs fogalmába.

VISELKEDÉSKULTÚRA

- Az emberi kommunikáció része. Vallási, társadalmi gyökerekkel a szocializáció fejlődésével változik, de mindig lassabban, mint a társadalmi változások.
- Szabályozza a verbalitást (*mit mondok*), a vokalitást (*hogyan mondom*) és a non-verbális kommunikációt (*azt hiszem el, amit látok*)

Mondhatni, ez az ILLEMTAN!

A KÖZLÉS TARTALMA



Melyek ezek az alapelvek? (Viselkedési normák)

- kölcsönös tisztelet
 - határozottság
 - mértéktartás
- magatartás, viselkedés
- jó ízlés, tapasztalat, ráérzés,
 - eseti példaválasztás

(kritikus helyzetben olyan ember viselkedését követni, aki gyakorlottabb, tapasztaltabb)

Viselkedésünk ezen alapelvei történelmileg örök érvényűek.
Ezek az alapelvek alkotják a viselkedéskultúra alapját.

Mi befolyásolja viselkedésünket?

A hely és az alkalom.

Ezért is íratta egyetlen példányban ceremóniakönyveit Bizánc, az első európai hivatalnok állam. Minden alkalom más ceremóniát igényel

(változik a rangsorolás, résztvevők, helyszínek, szokásrend; hazai példa: államfők fogadása)

- Az adott környezetben elfogadott, sokszor elvárt szokások ismeretének hiánya hátrányt, kellemetlen helyzetet okozhat.
- Különösen igaz ez a munkaerő piacon, az üzleti életben, mert mindkét területre jellemző, hogyha az ember hibázik, ritkán kap második lehetőséget.
- Nincs lehetőség másodszorra első benyomást tenni.

Viselkedéstechnikai elemek

Passzívák – aktívák

Passzíva: nem szükséges verbálisan vagy manuálisan tenni a megítéléshez:

Előzékenység

Fellépés

Figyelmesség

Illedelmesség (jó modor, tapintat, udvariasság)

Jellem

Lelkiismeret

Megjelenés

Önuralom

Türelem

Pontosság

Aktívák

Bemutatás, bemutatkozás

Kézfogás

Kézcsók

Köszönés

Meghajlás

Megszólítás

Társalgás

Tegezés – magázás

Köszönési formák

- Hol, mikor, milyen alkalomból
- Ki , kinek (kor, nem, rang, belépő)
- Napszak szerint: tehát:

„Jó napot KÍVÁNOK!”

A „kezét csókolom” forma:

gyermek a felnőttnek, idősebb férfi nőnek.

A „helló” csak baráti körben lehet.

A köszönés és udvariasság gazdasági haszna



Bemutakozás

- Alárendelt kezdeményez (*Jó napot kívánok, Nagy Pál vagyok*)
- Fölérendelt válaszol és kezet nyújt (*Jó napot kívánok, Szabó Ella*)
- Ha nem értem a nevet, megkérdezem
- Ha asszonynév hangzik el (Tóth Pálné vagyok), megkérdem, hogy szabad szólítanom (*Asszonynéven bemutatkozni: Tóth Pálné vagyok, Éva*)
- A becenév mindenki saját döntése

- Hiába egy jól felépített kommunikációs stratégia, egy átgondolt érvrendszer, ha
 - helytelen megszólítást alkalmaz,
 - nem megfelelő módon üdvözöli partnereit,
 - kezet nyújt, amikor nem lenne szabad,
 - olyan ételt kínál, amely vallási okokból kifolyólag tiltott partnerünk számára
 - nem a megfelelő nemzeti jelképet használ.

Ezek a hibák miatt könnyen kudarcba fulladhat egy egyébként sikeresnek vélt stratégia, kapcsolat.

Bemutató

- Alárendeltet a fölérendeltnek
(„Melida, ők a barátaim!” és **nem úgy**, hogy srácok, ő a menyasszonyom)
- Ha nincs nem-, rang- vagy korkülönbség, akkor akit odaviszek, annak, akihez odavitem
- A bemutató személy mindig mondja a bemutatandó rangját („férjem”, „új munkatársunk”)

Ön, maga

- Ön – távolságtartó, tiszteletet adó, kicsit vagy nagyon „fölfelé” szólítás
- Maga – szinten szólítás.
- A nevet nem helyettesíti!

Megszólítás 1.

- Ha tudom a rangját:
 - Rang+úr
 - Rang+asszony
 - Kivétel: nagykövetek (excellenciás)
egyházi méltóságok
arisztokrata körök
fegyveres testületek
 - Úrhölgy: diplomáciai, protokolláris forma
(például meghívón)
 - Rang+kisasszony nincs!

Megszólítás 2.

- Ha csak a nevét tudom:
férfiak esetében családnév+úr
nők esetében keresztnév és magázás

Nőknél keresztnév+asszony azt jelenti, hogy a férje szerint vált ismertté.

Férfiaknál keresztnév+úr a kiszolgáló személyzet

Megszólítás 3.

- Ha a nevét sem tudom:

Uram! Asszonyom! Kisasszony!

„Kisasszony”: kb. 25 évnél fiatalabb

„Asszonyom”: a legáltalánosabb forma

Ha nem tudom eldönteni, akkor „kérem”.

A helyes kézfogás



Így jó!



Namaste



Tegezés

- Egyenlőek között szokás
- A társadalmi szerepem határozza meg, kivel vagyok egyenlő
- Azonos neműeknél az idősebb, férfi-nő kapcsolatban pedig csak és kizárólag a nő ajánlhatja fel
- Felajánlott tegezést el nem fogadni sértés
- Akit egyszer tegeztem, míg élek, tegezni kell

Fontos-e a viselkedéskultúra?

- A viselkedéskultúrát, a tárgyalások-, a megjelenés-eleganciáját hajlamosak vagyunk figyelmen kívül hagyni mindennapjaikban.
- Sokan gondolják úgy, hogy a különböző szokások, kultúrkörök, az egy-egy nemzetre jellemző gondolkodásmód ismerete inkább diplomáciai feladat, és a hétköznapi ember számára nem fontosak.

Kiegészítők

Névjegy

Ajándék

Virág

Telefonálás

Borravaló

Dohányzás

Névjegykártya

- Magán- és hivatalos
- Reklámhordozó?
- Rangkórság
- Idegen nyelvű kártya
- Hogyan adom át?
- Hogyan szerepel helyettem?

A névjegy

- Hivatalos névjegy

Cég neve

NÉV KERESZTNÉV
beosztás

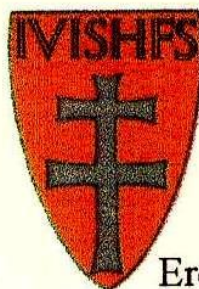
Tel.

Cím

E-mail

web

Rangmánia



vitéz Lovag Andrásy József

Eredményes KARITATÍV munkássága elismeréseként
a Magyar Köztársaság Belügyminiszterének Kitüntetettje
a Vitézi Rend tagja

az Egyesült Királyság "Szent György" Lovagrend Lovagja
a Jeruzsálemi "Szent Lázár" Katonai és
Ispotályos Lovagrend Szeretetszolgálatának
I. osztályú Tisztje (HOLJ)
a Magyarok Világszövetségének tagja

Mobil:
(+36-70) 215-5171

Lakás:
H-1148 Budapest
Bolgárkertész u. 6. III. em. 20.

No comment



Névjegykártya - helyettem

- A név oldalán, lehetőleg a jobb felső sarokban, rövidítéseket használunk:
- **a.c.** („avec compliment”) - üdvözlettel
- **p.r.** („pour remercier”) – köszönettel
- **p.f.** („pour féliciter”) – szerencsekívánatok
- **p.f.n.a.** („pour féliciter la nouvelle année) – BUÉK
- Más szöveget nem kell ráírni

Virág

- Ha egynemű a virág, a csokor 11 szálig páratlan, 12-től páros számú szál
- Ha vegyes a virág, nem számít a darabszám
- Cserepes virág tárgyi ajándék
- A koszorú szalag szövege tömör, két részre osztható







Ajándék

- Magánajándék – örülni kell neki. A testhez érő dolgokat csak bizalmas kapcsolatban illik ajándékozni (fehérmű, parfüm..)
- Hivatalos ajándék
 - szóróajándék (reklámhordozó)
 - protokoll ajándék (raktározható)
 - személyre szóló ajándék



MOB

Telefonálás – vonalas készülék

- 3. csöngésre fel kell venni
- Aki felemeli a kagylót, azonosítja az állomást
- Aki telefonál, köszön és bemutatkozik
- Ha megszakad a vonal, a hívó fél hív újra
- Akinek visszahívást ígérek, **aznap** vissza kell hívni, vagy megmondani, mikor várhatja a hívásomat.
- Ha B tárgyal A-nál és A-nak telefonja van, B-nek ki kell menni a szobából
- Ha engedélyt kap a maradásra, nem kapcsolódhat be a beszélgetésbe

Telefonálás - üzenetrögzítő

- Azonosító szöveget semleges módon adom meg
- Ha üzenetet hagyok, azt a sípoló hang után teszem
- Tagoltan beszélek, különösen a telefonszámomat így adom meg

Telefonálás – mobil telefon

- Mobil nélkül NEM ÁLLNAK LE AZ ÉLETFUNKCIÓK!
- Nagy embernek nincs mobilja
- Nem zavarok másokat a telefonálásommal (halkan, elfordulva)
- Kikapcsolom, ha sok embert zavarok
- „*Na mondjad!*” ‘*Puszika!*’ „*Köszike!*”

...hm...



A viselkedéskultúra tanulható?

- A viselkedés, a hozzáállás, a megjelenés, és a különböző protokoll szabályok tanulhatók.
- Nem csak hogy tanulhatók, de minden eddiginél nagyobb szükség van arra, hogy minél többen képezzék magukat tudatosan.

Hatással van-e a média a viselkedéskultúrára?

- Korunk egyik jellemzője, hogy a világban történő eseményekről szinte kizárólag a **média** révén értesülünk. Sokszor a média mondja meg számunkra, hogy a világban mi történt és hogy miről gondolkodjunk.
- Azonban nemcsak helyes viselkedési formákat, hanem hosszú távra szóló félelmeket, elutasításokat, ellenszenveket is eltanulhatunk a média szereplőitől.

Mi az illem ?

A Magyar Értelmező Kéziszótár szerint:

„A társadalmi érintkezés, a jó modor, az udvariasság szabályainak összessége.”

Ez adja az erkölcsnek, a jogszabályoknak, a protokollnak és az etikett nagy részének alapját azok merevsége, kötöttsége nélkül.

Az illemtudás, a viselkedéskultúra az erkölcsi felfogás egyik megnyilvánulása.

Mi az etikett?

„A társadalmi érintkezés viselkedési formáinak, illetve szabályainak előkelő vagy előkelősködő körökben, a diplomáciában stb. megszabott s rendszerint megmerevedett rendszere.”

Fr. eredetű, legtöbbször kodifikált: az adott királyi udvarok illemszabályainak és szertartásainak a gyűjtőneve.

Túlfinomult, sznob

MI A PROTOKOLL?

A viselkedéskultúra szabályainak valamilyen szempont (állami, katonai, üzleti, diplomáciai, sport stb.) szerinti alkalmazása.

Betartásával a felek egyenlő esélyekkel indulnak.

Be nem tartása óriási hátrányt jelenthet.

A protokoll funkciója...

biztosítani a felek között a zökkenőmentes kapcsolattartást, lehetővé téve a formális közegbe való beilleszkedést, a kiszámíthatóságot és a szabályoktól való eltérés érzékeltetését.

A protokoll szabályok ismerete biztosíték arra, hogy a tárgyaló felek ne kövessenek el olyan hibát, amely akaratuk ellenére károsan befolyásolja vagy megghiúsítja a tárgyalás céljának elérését.

Öltözeti előírások (személyes higénia)

- **White tie (formal)** – frakk, nagyestélyi ceremóniákon, bármilyen napszakban
- **Black tie (semiformal)** - szmoking
hosszú alkalmi ruha
18 óra után, esti, éjszakai alkalomra
- **Informal – sötét öltöny**, alkalmi vagy koktél ruha
bármikor ceremóniára, vagy 18 óra után kezdődő rendezvényre
- **Business/casual** – hivatali öltöny, hivatali ruha
18 óra előtt rendezvényre
- **Slacks** – sportos
- **Coat-no-tie** – öltöny garbóval, stb. nadrágkosztüm, stb
- *Megjegyzés: Az „alkalomhoz illő öltözet” nem egyértelmű jelzés*





Hoffmann Dóra- Elek Attila
Torino Olimpia 2006





Tipikus business

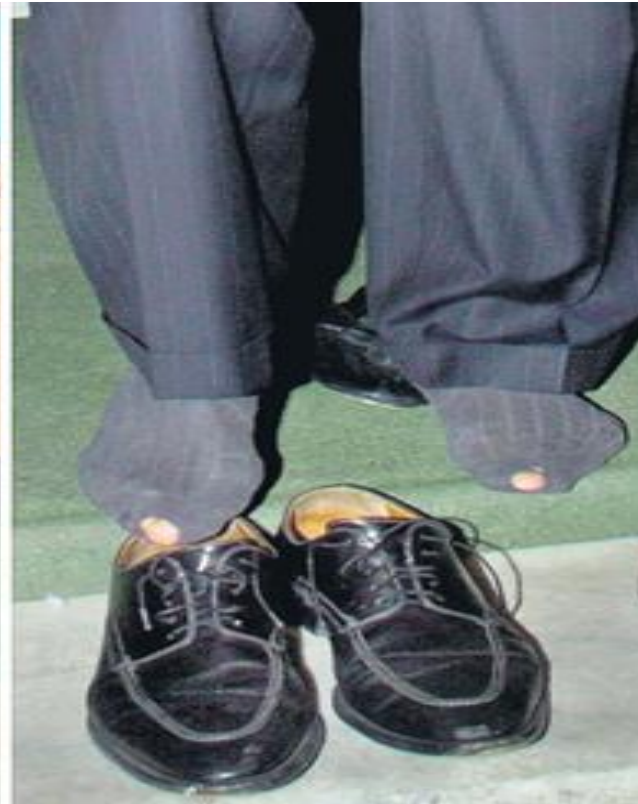


Üzleti hétköznapi



NEVE	VENDÉGNEK	MIKOR
white tie	frakk, nagyestélyi	ceremóniákon bármikor
black tie	szmoking, hosszú alkalmi ruha	18 óra után
informal/sötét öltöny	hosszú ujjú fehér ing, nyakkendő, koktél ruha v. kosztüm	ceremóniákon vagy 18 óra után
business/casual	öltöny, nyakkendő, kosztüm, nadrágkosztüm	18 óra előtt
slacks	sportos	sportos rendezvényeken
coat-no-tie	zakó, ing nyakkendő nélkül, garbó, stb.	nem hivatalos rendezvényen

A Világbank elnöke látogatást tesz a Selemye dzsámiban Edirnében





Gesztusok

Mutogatások

	Ausztráliában, az USA-ban, Oroszországban, Nagy-Britanniában, Kanadában egyetértés, öröm. Ázsiában, Brazíliában vulgáris.
	Ausztráliában, az USA-ban, Oroszországban, Nagy-Britanniában, Kanadában jóváhagyás. Latin-Amerikában, Nyugat-Afrikában, Iránban, Irakban, Afganisztánban és több más országban a „menj a francba” – jelentésű.
	Olaszországban „Mi ez? Mit akarsz?” Törökországban valami jó és szép. Egyiptomban „+Mindjárt jövök”.
	Ausztriában, Belgiumban, Németországban, Hollandiában „2”. Kínában „7” Olaszországban rosszat jelent.
	Az USA-ban győzelem és béke. Ausztráliában, Írországban, Új-Zélandon, Nagy-Britanniában a tenyérrel magam felé tartva durva elutasítás.
	A szarv mutatása a zenekarok rajongóinak jelen Oroszországban és a skandináv államokban. Olaszországban sértő, főleg a férfiaknak, mert azt jelenti, felszarvazzák.

The Angry Traveler's Guide to Obscene Gestures



United States



Britain/Australia



Turkey



Brazil



Thailand



France



Vietnam



Italy



Greece



Phillipines



Hivatalos étkezéses alkalmak

Célja

Helyigénye

Üzenete

NEM JÓLLAKNI MEGYÜNK ODA!!!!!!

Megnevezés

üzenet

időtartam

- Egy pohár pezsgő 100% 15'
11h-tól
- Koktél 0% 1h (20')
csak látvány 11h-19h
- Állófogadás pohárköszöntő,
+látvány 1,5-2h (40')
11-21h

Koktélfalatok (*canapé*)



Buffet-dinner	100%	2,5-5h (<u>1,5h</u>) 18 h után
---------------	------	-------------------------------------

pohárköszöntő,
program

Díszétkezés	100%	<u>2,5h</u>
-------------	------	-------------

Munkareggeli	100%	<u>1h</u> 8,30-10,30h
--------------	------	--------------------------

Munkaebéd	100%	<u>1,5h</u> 12,00 – 15,00h
-----------	------	-------------------------------

A sportdiplomácia funkciója

- A sport az országok, népek közötti kapcsolatok kiépítése és ápolása szempontjából jelentős szerepet tölt be napi, közép- és hosszú távú szinten.
- Sportdiplomácia - a szakdiplomácia jelentős ága – felkészült, hozzáértő szakembereket igényel.
- A sportdiplomácia ***feladata***:
Segítse, szolgálja az adott ország külpolitikai céljainak megvalósítását a sport keretein belül, a sport eszközrendszerének felhasználásával.

Sportdiplomácia célja

- Az adott ország sportkapcsolatait úgy alakítsa, hogy lehetőleg ne sértse más országok sportérdekeit, saját országát érdemtelen előnyökhöz ne juttassa, mégis a sportdiplomata felkészültsége segítségével megtalálja azon lehetőségeket, melyekkel az ország – a fenti elvek tiszteletben tartásával – támadhatatlanul elérheti célkitűzéseit.

A sportdiplomácia alapvető feltételei

- A diplomata jó ismerője legyen a sajátos területnek. (sport, vagy/és speciálisan a sport valamely területe)
- Nyelvtudás, eligazodás a protokoll világában
- Az ország politikai és különösen külpolitikai irányvonalának ismerete
- Eltökélttség a jó kapcsolatok kialakítására, elkötelezettség.
- Rendszeres konzultáció a sportirányítás és a külügyi munka szereplőivel

A sportdiplomata

Tevékenységeivel hozzájárulhat:

- a nemzetközi kapcsolatok ápolásához, fejlesztéséhez, ezáltal hazája nemzetközi hírnevének, tekintélyének öregbítéséhez;
- a sportolók edzési és versenyzési lehetőségeinek bővítéséhez;
- a sportkapcsolatok révén más diplomáciai, politikai és gazdasági csatornák megnyitásához;
- az általa képviselt szervezet nemzetközi rangja növeléséhez.

A sportdiplomata három fő munkaterülete

- az adminisztrációs háttérmunka
- sporteseményekhez kapcsolódó külföldi utazások; játékokon, versenyeken, konferenciákon, kongresszusokon, üléseken való részvétel, közreműködés, szervezés
- személyforgalom, vendégfogadás, protokoll

Két- és többoldalú egyezmények

Lehetséges témák:

- szakemberek, szakanyagok cseréje
- közös kutatási programok, szaklaboratóriumok együttműködése
- technológiai együttműködés
- létesítmények dokumentációjának cseréje, véleményezése
- versenyeken való részvétel
- edzőtáborozások csereprogramja
- választásoknál személyek támogatása

Világversenyek megrendezése

Egyedülálló alkalom

Csapatokkal érkező magas rangú politikai, közéleti, üzleti személyiségek körültekinő fogadása kiemelkedő szerepet játszhat

Magyarország világ- és kontinensbajnokságok jó házigazdája, hozzájárult az ország diplomáciai céljainak megvalósításához



Köszönöm szépen megtisztelő
figyelmüket!

- Az előadáshoz Görög Ibolya és Hossó Nikoletta által készített diákat is felhasználtam.
- Köszönet nagyvonalú segítségükért.

HOSSÓ Nikoletta, Dr. ELBERT Gábor

Sport, Protokoll, Sportprotokoll

- http://www.etk.pte.hu/protected/OktatasiAnyagok/%21Palyazati/sport2/Sportprotokoll_1026_elektrK.pdf
- Elektronikus egyetemi jegyzet
- PTE ETK 2015